

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 25 października 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Ustalanie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego – Artykuł 27 – Środek zaskarżenia – Zakres kontroli sądowej – Artykuł 29 – Termin przeprowadzenia przekazania – Brak dokonania przekazania w wyznaczonym terminie – Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego – Przeniesienie odpowiedzialności – Wymóg decyzji odpowiedzialnego państwa członkowskiego

W sprawie C-201/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Verwaltungsgerichtshof (trybunał administracyjny, Austria) postanowieniem z dnia 31 marca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 12 kwietnia 2016 r., w postępowaniu:

Majid Shiri, znany również jako Madzhdi Shiri

przy udziale:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, A. Tizzano, wiceprezes, L. Bay Larsen (sprawozdawca), T. von Danwitz, J.L. da Cruz Vilaça i A. Rosas, prezesi izb, E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas i M. Vilaras, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 marca 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Shiriego przez W. Weha oraz S. Harga, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu austriackiego przez G. Hessego, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka oraz J. Vlácilę, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez C. Crane oraz S. Brandona, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez D. Blundella oraz M. Gray, barristers,
- w imieniu rządu szwajcarskiego przez E. Bicheta, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Wilsa oraz M. Condou-Durande, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 lipca 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 27 ust. 1 i art. 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31, zwanego dalej „rozporządzeniem Dublin III”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach badania skargi Majida Shiriego, znanego również jako Madzhdi Shiri, obywatela Iranu, na decyzję Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (austriackiego urzędu federalnego ds. cudzoziemców i azylu, Austria) (zwanego dalej „urzędem”) uznającą jego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, nakazującą jego wydalenie i stwierdzającą dopuszczalność przekazania go z powrotem do Bułgarii.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 1560/2003

- 3 W rozdziale III rozporządzenia Komisji (WE) nr 1560/2003 z dnia 2 września 2003 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. 2003, L 222, s. 3 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 6, s. 200), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. (Dz.U. 2014, L 39, s. 1), określono pewną liczbę reguł dotyczących wykonania przekazania danej osoby do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia Dublin III.
- 4 Artykuł 8 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:
„Na właściwym państwie członkowskim ciąży obowiązek umożliwienia wykonania przekazania osoby ubiegającej się o azyl najszybciej jak to możliwe oraz zapewnienia, że nie powstaną żadne przeszkody w wykonaniu przekazania. Właściwe państwo członkowskie ustali w miarę potrzeb miejsce na swoim terytorium, do którego osoba ubiegająca się o azyl zostanie przekazana lub w którym zostanie przejęta przez właściwe organy, przy uwzględnieniu ograniczeń geograficznych i środków transportu dostępnych państwu członkowskiemu wykonującemu przekazanie [...]”.

Rozporządzenie Dublin III

5 Motywy 4, 5 i 19 rozporządzenia Dublin III są sformułowane następująco:

„(4) W konkluzjach [Rady Europejskiej, podczas nadzwyczajnego spotkania w] Tampere [które odbyło się w dniach 15 i 16 października 1999 r.] stwierdzono, że [wspólny europejski system azylowy] powinien zostać uzupełniony, w krótkim terminie, o precyzyjną i sprawną metodę ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu.

(5) Metoda taka powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak by zagwarantować skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej i nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

[...]

(19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób, należy określić gwarancje prawne oraz prawo do skutecznego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie w szczególności z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego skuteczny środek zaskarżenia w odniesieniu do takich decyzji powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany”.

6 Artykuł 3 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne”.

7 Artykuł 17 ust. 1 akapit pierwszy rzeczonoego rozporządzenia stanowi:

„Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 każde państwo członkowskie może zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu”.

8 Artykuły 22 i 25 tego rozporządzenia zawierają normy dotyczące, odpowiednio, odpowiedzi na wniosek o przejęcie oraz odpowiedzi na wniosek o wtórne przejęcie.

9 Artykuł 27 ust. 1 i 3 rozporządzenia Dublin III ma następujące brzmienie:

„1. Wnioskodawca [...] ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu.

[...]

3. Na użytek odwołań lub wniosków o ponowne rozpoznanie dotyczących decyzji o przekazaniu państwa członkowskie określają w swoim prawie krajowym, że:

- a) odwołanie lub wnioski o ponowne rozpoznanie daje zainteresowanej osobie prawo do pozostania w zainteresowanym państwie członkowskim do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie; lub
- b) następuje automatyczne zawieszenie przekazania, a zawieszenie to wygasa po upływie pewnego rozsądnego okresu, w którym sąd – po dokonaniu dokładnej i wnikliwej analizy wniosku – podejmuje decyzję, czy odwołanie lub wnioski o ponowne rozpoznanie powoduje zawieszenie przekazania; lub
- c) zainteresowanej osobie daje się możliwość złożenia do sądu w rozsądnym terminie wniosku o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie. Państwa członkowskie zapewniają skuteczny środek zaskarżenia, zawieszając przekazanie do czasu podjęcia decyzji w sprawie pierwszego wniosku o zawieszenie. Wszelkie decyzje w sprawie tego, czy zawiesić wykonanie decyzji o przekazaniu, są podejmowane w racjonalnym terminie, pozwalającym jednak na dokładną i wnikliwą analizę wniosku o zawieszenie wykonania. Decyzja o niezawieszaniu wykonania decyzji o przekazaniu zawiera uzasadnienie”.

10 Artykuł 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia przewiduje:

„1. Przekazanie osoby ubiegającej się o azyl lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego jest przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym wnioskującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na złożony przez inne państwo członkowskie wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający, zgodnie art. 27 ust. 3.

[...]

2. W przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie sześciomiesięcznym, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione z obowiązku przejęcia lub wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie. Termin ten może być przedłużony do maksymalnie jednego roku, jeżeli przekazania nie można było przeprowadzić w związku z uwięzieniem zainteresowanej osoby lub do maksymalnie osiemnastu miesięcy, jeżeli zainteresowana osoba uciekła”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 11 Majid Shiri wjechał na terytorium państw członkowskich przez Bułgarię, w którym to państwie członkowskim złożył w dniu 19 lutego 2015 r. wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 12 Następnie w dniu 7 marca 2015 r. złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Austrii. W dniu 9 marca 2015 r. urząd wystąpił do organów bułgarskich o wtórne przejęcie M. Shiriego.
- 13 Organy bułgarskie zaakceptowały ów wniosek o wtórne przejęcie w dniu 23 marca 2015 r.

- 14 W dniu 2 lipca 2015 r. urząd uznał złożony przez M. Shiriego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, nakazał wydalenie M. Shiriego i stwierdził dopuszczalność przekazania go z powrotem do Bułgarii.
- 15 Majid Shiri zaskarżył tę decyzję do Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego, Austria), wnosząc jednocześnie o uznanie, że jego skarga ma skutek zawieszający. Nie rozstrzygając w przedmiocie tego ostatecznego wniosku, sąd ten w dniu 20 lipca 2015 r. uchylił rzeczoną decyzję, uzasadniając to w ten sposób, że z uwagi na bezbronność M. Shiriego wynikającą z jego stanu zdrowia urząd powinien był zbadać, czy należało skorzystać z uprawnienia przewidzianego w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.
- 16 Po tym uchyleniu, nową decyzją z dnia 3 września 2015 r., urząd uznał złożony przez M. Shiriego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, nakazał wydalenie M. Shiriego i stwierdził dopuszczalność przekazania go z powrotem do Bułgarii.
- 17 Majid Shiri zaskarżył tę decyzję do Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego) pismem, które wpłynęło do tego sądu w dniu 17 września 2015 r., wnosząc jednocześnie o uznanie, że jego skarga ma skutek zawieszający. W uzupełniających uwagach z dnia 23 września 2015 r. M. Shiri podniósł, że w związku z upływem – tego samego dnia – unormowanego w art. 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Dublin III sześciomiesięcznego terminu na przekazanie Republika Austrii stała się państwem członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 18 Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) oddalił tę skargę w dniu 30 września 2015 r., nie rozstrzygając w przedmiocie wniosku o uznanie, że skarga ta ma skutek zawieszający. Jeżeli chodzi o argument przedstawiony przez M. Shiriego w uwagach uzupełniających z dnia 23 września 2015 r. i wywodzony z upływu sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Dublin III, sąd ten orzekł, że w następstwie uchylenia decyzji urzędu z dnia 2 lipca 2015 r. i przekazania sprawy urzędowi w celu wydania nowej decyzji rozpoczął się – z chwilą, gdy przekazanie M. Shiriego stało się ponownie możliwe, mianowicie od siódmego dnia po wpływie wniesionej przez niego skargi, to jest poczynając od dnia 24 września 2015 r. – bieg nowego sześciomiesięcznego terminu. W związku z tym Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) uznał, że odpowiedzialność za zbadanie złożonego przez M. Shiriego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nadal spoczywała na Republice Bułgarii i nie została w międzyczasie przeniesiona na Republikę Austrii.
- 19 Majid Shiri wniósł od tego wyroku skargę rewizyjną do sądu odsyłającego.
- 20 Sąd ten uważa, że przed rozstrzygnięciem kwestii ewentualnego upływu terminu przekazania mającego zastosowanie do M. Shiriego należy ustalić, czy osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej może powoływać się na ewentualne przeniesienie odpowiedzialności za zbadanie jej wniosku o udzielenie ochrony z powodu upływu tego terminu i czy taki wpływ sam w sobie jest wystarczający, by spowodować takie przeniesienie.
- 21 W powyższych okolicznościach Verwaltungsgerichtshof (trybunał administracyjny, Austria) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
 - „1) Czy przepisy rozporządzenia [Dublin III] przewidujące prawo do skutecznego środka zaskarżenia, w szczególności art. 27 ust. 1 tego rozporządzenia, należy, w związku z motywem 19 tego rozporządzenia, interpretować w ten sposób, że osoba ubiegająca się o azyl może powołać się na przeniesienie odpowiedzialności na wnioskujące państwo członkowskie ze względu na upływ sześciomiesięcznego terminu przekazania (art. 29 ust. 2 w związku z art. 29 ust. 1 rozporządzenia [Dublin III])?

W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

- 2) Czy przeniesienie odpowiedzialności następuje zgodnie z art. 29 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia [Dublin III] już w chwili bezskutecznego upływu terminu, czy też przeniesienie odpowiedzialności wymaga odmowy przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby przez odpowiedzialne państwo członkowskie?”.

W sprawie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

- 22 Po ogłoszeniu opinii przez rzecznik generalną na rozprawie w dniu 20 lipca 2017 r. M. Shiri, pismem, które wpłynęło do sekretariatu Trybunału w dniu 6 września 2017 r., złożył wniosek o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania. Na poparcie tego wniosku M. Shiri podniósł, że w opinii poruszono kwestię prawną dotyczącą obliczania terminu z art. 29 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, która nie została przedstawiona Trybunałowi przez sąd odsyłający, a zatem M. Shiri nie mógł się do niej ustosunkować.
- 23 W tym względzie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem pozwala Trybunałowi, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu prawnego, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami.
- 24 W niniejszej sprawie należy jednak stwierdzić, że w każdym stanie rzeczy nie ma zdaniem Trybunału potrzeby zajmowania stanowiska w przedmiocie wspomnianej przez M. Shiriego kwestii prawnej dotyczącej obliczania terminu z art. 29 ust. 1 rozporządzenia Dublin III. Trybunał uważa ponadto, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, że dysponuje wszystkimi informacjami niezbędnymi do wydania rozstrzygnięcia i że informacje te były przedmiotem prowadzonej przed nim dyskusji.
- 25 W tych okolicznościach nie zachodzi potrzeba otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego

- 26 Poprzez pytanie drugie, które należy zbadać w pierwszej kolejności, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 29 ust. 2 rozporządzenia Dublin III należy dokonywać w ten sposób, że jeżeli przekazanie nie zostało przeprowadzone w sześciomiesięcznym terminie określonym w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, odpowiedzialność zostaje z mocy prawa przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie i odmowa przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby przez odpowiedzialne państwo członkowskie nie jest konieczna.
- 27 Zgodnie z art. 29 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia Dublin III przekazanie danej osoby jest przeprowadzane tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na złożony przez inne państwo członkowskie wniosek o przejście lub wtórne przejście tej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy środki te mają skutek zawieszający.
- 28 W tej ostatniej kwestii z art. 27 ust. 3 lit. c) tego rozporządzenia wynika, że jeżeli prawo krajowe przewiduje, iż dana osoba ma możliwość złożenia do sądu wniosku o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, sąd, do którego sprawę wniesiono, powinien rozstrzygnąć ten wniosek w rozsądnym terminie i uzasadnić swoją decyzję w razie nieuwzględnienia wniosku.

- 29 Artykuł 29 ust. 2 rzeczono rozporządzenia uściśla, że w przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie sześciomiesięcznym, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione z obowiązku przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie.
- 30 Z samego brzmienia tego przepisu wynika, że przewiduje on przeniesienie odpowiedzialności na wnioskujące państwo członkowskie, nie uzależniając tego przeniesienia od jakiegokolwiek reakcji odpowiedzialnego państwa członkowskiego (zob. analogicznie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 61).
- 31 Taka wykładnia jest ponadto zgodna ze wspomnianym w motywie 5 rozporządzenia Dublin III celem związanym z szybkością rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ponieważ zapewnia ona – w wypadku opóźnień w ramach procedury przejścia lub wtórnego przejścia – że rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nastąpi w państwie członkowskim, w którym osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej przebywa, aby nie odraczać dłużej tego rozpatrzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 54).
- 32 Wykładnia taka znajduje też odzwierciedlenie w regułach dotyczących wykonania przekazania zawartych w rozdziale III rozporządzenia nr 1560/2003.
- 33 I tak, podczas gdy art. 8 tego rozporządzenia zobowiązuje odpowiedzialne państwo członkowskie do umożliwienia wykonania przekazania osoby ubiegającej się o azyl najszybciej, jak to możliwe, żaden przepis rzeczono rozporządzenia nie przyznaje temu państwu członkowskiemu uprawnienia – po wyraźnym lub dorozumianym zaakceptowaniu wniosku o przejście lub wtórne przejście na podstawie art. 22 lub 25 rozporządzenia Dublin III – do ponownego wyrażenia woli w kwestii przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby.
- 34 W świetle powyższych rozważań na pytanie drugie należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 29 ust. 2 rozporządzenia Dublin III należy interpretować w ten sposób, że jeżeli przekazanie nie zostało przeprowadzone w sześciomiesięcznym terminie określonym w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, odpowiedzialność zostaje z mocy prawa przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie i odmowa przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby przez odpowiedzialne państwo członkowskie nie jest konieczna.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 35 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, rozpatrywany w świetle motywu 19 tego rozporządzenia, należy interpretować w ten sposób, że osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej może – w ramach odwołania wniesionego od przyjętej wobec niej decyzji o przekazaniu – powołać się na upływ sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia.
- 36 Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III przewiduje, że osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej ma prawo wniesienia do sądu, w formie skargi lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, skutecznego środka zaskarżenia na tę decyzję.
- 37 Zakres środka zaskarżenia dostępnego dla osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej od podjętej względem niej decyzji o przekazaniu został sprecyzowany w motywie 19 tego rozporządzenia, który wskazuje, że w celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego ustanowiony we wspomnianym rozporządzeniu skuteczny środek zaskarżenia na decyzje o przekazaniu

powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania samego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany (wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 43).

- 38 Ponadto z orzecznictwa Trybunału wynika, że w świetle w szczególności ogólnego rozwoju systemu określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o azyl wniesionego w jednym z państw członkowskich w związku z przyjęciem rozporządzenia Dublin III oraz w świetle celów wskazanych w tym rozporządzeniu art. 27 ust. 1 rzeczony rozporządzenie powinien być interpretowany w ten sposób, że przewidziane w nim odwołanie powinno obejmować między innymi przestrzeganie przewidzianych w nim gwarancji proceduralnych (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 44–48 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 39 I tak, procedury przejęcia i wtórnego przejęcia wprowadzone rozporządzeniem Dublin III powinny w szczególności odbywać się z poszanowaniem pewnej liczby wiążących terminów, wśród których figuruje sześciomiesięczny termin wymieniony w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia. O ile przepisy te służą określeniu ram tych procedur, o tyle przyczyniają się one również, tak samo jak kryteria wymienione w rozdziale III tego rozporządzenia, do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Jak bowiem wynika z pkt 30–34 niniejszego wyroku, upływ tego terminu w sytuacji, gdy nie zostało przeprowadzone przekazanie osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, powoduje z mocy prawa przeniesienie odpowiedzialności z drugiego państwa członkowskiego na pierwsze (zob. analogicznie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 50–53).
- 40 W tych okolicznościach, w celu zapewnienia, że zaskarżona decyzja o przekazaniu została wydana w wyniku prawidłowego zastosowania rzeczonych procedur, sąd, do którego wniesiono odwołanie od decyzji o przekazaniu, powinien mieć możliwość zbadania twierdzeń osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej, zgodnie z którymi decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów art. 29 ust. 2 rozporządzenia Dublin III, ponieważ w dniu wydania rzeczony decyzji wnioskujące państwo członkowskie stało się już odpowiedzialnym państwem członkowskim z powodu uprzedniego upływu sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 55).
- 41 Mimo to należy wskazać, że w odróżnieniu od terminów analizowanych w sprawie zakończonej wyrokiem dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), a regulujących sporządzenie wniosku o przejęcie, terminy wymienione w art. 29 rozporządzenia Dublin III mają na celu uregulowanie nie tylko wydania, ale także wykonania decyzji o przekazaniu.
- 42 Wynika stąd, że terminy te mogą upłynąć po wydaniu decyzji o przekazaniu. Należy ponadto zauważyć, że w sprawie w postępowaniu głównym zainteresowana osoba podnosi, iż data upływu sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia była późniejsza niż data wydania decyzji o przekazaniu.
- 43 W tej kwestii należy zauważyć, że właściwe organy wnioskującego państwa członkowskiego nie mogą w takiej sytuacji zrealizować przekazania danej osoby do innego państwa członkowskiego. Przeciwnie – są one z urzędu zobowiązane do podjęcia wszelkich środków koniecznych do przyjęcia odpowiedzialności pierwszego państwa członkowskiego i rozpoczęcia bez zwłoki badania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez tę osobę.
- 44 Zważywszy, po pierwsze, na wspomniany w motywie 19 rozporządzenia Dublin III cel polegający na zapewnieniu, zgodnie z art. 47 karty praw podstawowych, skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób, oraz po drugie, na przypomniany w pkt 31 niniejszego wyroku cel polegający na szybkim zapewnieniu ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w interesie zarówno osób ubiegających się o taką ochronę, jak

i prawidłowego ogólnego funkcjonowania systemu wprowadzonego tym rozporządzeniem, osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinien przysługiwać skuteczny i szybki środek zaskarżenia umożliwiający jej powołanie się na upływ sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 rzeczonego rozporządzenia, który nastąpił po wydaniu decyzji o przekazaniu.

- 45 W tej kwestii należy w niniejszej sprawie zauważyć, że przyznane w uregulowaniu austriackim osobie ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej prawo do powoływania się na okoliczności zaistniałe po wydaniu względem niej decyzji o przekazaniu, w ramach odwołania od tej decyzji, spełnia ten wymóg ustanowienia skutecznego i szybkiego środka zaskarżenia.
- 46 Z powyższych rozważań wynika, że art. 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, rozpatrywany w świetle motywu 19 tego rozporządzenia, jak również art. 47 karty praw podstawowych, należy interpretować w ten sposób, że osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinien przysługiwać skuteczny i szybki środek zaskarżenia umożliwiający jej powołanie się na upływ sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 rzeczonego rozporządzenia, który nastąpił po wydaniu decyzji o przekazaniu. Przyznane w uregulowaniu krajowym takim jak to rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym osobie ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej prawo do powoływania się na okoliczności zaistniałe po wydaniu względem niej decyzji o przekazaniu, w ramach odwołania od tej decyzji, spełnia ten wymóg ustanowienia skutecznego i szybkiego środka zaskarżenia.

W przedmiocie kosztów

- 47 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca należy interpretować w ten sposób, że jeżeli przekazanie nie zostało przeprowadzone w sześciomiesięcznym terminie określonym w art. 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, odpowiedzialność zostaje z mocy prawa przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie i odmowa przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby przez odpowiedzialne państwo członkowskie nie jest konieczna.**
- 2) **Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013, rozpatrywany w świetle motywu 19 tego rozporządzenia, jak również art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową powinien przysługiwać skuteczny i szybki środek zaskarżenia umożliwiający jej powołanie się na upływ sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 29 ust. 1 i 2 rzeczonego rozporządzenia, który nastąpił po wydaniu decyzji o przekazaniu. Przyznane w uregulowaniu krajowym takim jak to rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym osobie ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej prawo do powoływania się na okoliczności zaistniałe po wydaniu względem niej decyzji o przekazaniu, w ramach odwołania od tej decyzji, spełnia ten wymóg ustanowienia skutecznego i szybkiego środka zaskarżenia.**

Podpisy